

[Carl P. Jensen.]

om, idet mindretallet har stillet nogle ret vidtgående ændringsforslag, ja, vidtgående er måske et forkert udtryk i denne forbindelse, hvor man i realiteten har stillet ændringsforslag om at begrænse antallet af anlægsarbejder, hvorved beløbet nedbringes fra 57 mill. kr. til kun godt 31 mill. kr.

Jeg er helt opmærksom på, at mindretallet i og for sig ikke har noget ønske om, at de anlægsarbejder, der er gjort op til ca. 17 mill. kr. — det drejer sig om industrianlæg og funktionærboliger i Jakobshavn, Christianshåb, Godthåb og Frederikshåb — ikke skal udføres; man vil sikkert sige tværtimod. Men man ønsker, at den fornødne kapital skal fremskaffes ved privat investering. De erfaringer, man hidtil har haft med privat investering — jeg tænker her på private handelsforhold — kan imidlertid ikke siges at være særlig gode. Man kan få private til at interessere sig for at forsyne befolkningen med visse varegrupper, luksusprægede varer, varer, der ikke er udsat for svind, og varer, der ikke kræver særlige lagre eller opbevaringsmuligheder, medens den kgl. grønlandske handel så må klare forsyningerne med grovvarer, med mel, gryn, sukker, byggematerialer, brændsel o. s. v.

Jeg tror, det vil gå på tilsvarende måde med industrianlæg, hvis man i det hele taget kan få privat kapital til at interessere sig herfor. Der er ingen tvivl om, at der i Grønland vil være tale om mere eller mindre indbringende produktion af visse fiskeriprodukter, og det ville medføre, at staten kunne få lov til at beholde den mindre indbringende del, medens resten skulle overlades til andre ud fra rene profithensyn, der ikke behøver at tage det fornødne hensyn til den grønlandske befolknings eksistens- og beskæftigelsesmuligheder. Noget helt andet er, at man vel nok først skulle se sig om efter den kapital, man har tænkt sig; imedens ville tiden gå, og jeg tror, her netop er tale om opgaver, der haster.

Hele det problem, der her er taget op af mindretallet, har været genstand for en meget indgående drøftelse. Det har været et af de spørgsmål, der har givet anledning til samråd, og jeg vil gerne understrege, at netop under samrådet blev det fremhævet,

at opførelse af de omtalte industrianlæg skulle skabe grundlag for en privat kapitaldannelse i Grønland, der efterhånden kunne finde sine opgaver i landet.

Under samrådet med ministeren havde udvalget lejlighed til at drøfte spørgsmålet om muligheder for kapitaldannelse i Grønland, og det blev her understreget, at der i de senere år har fundet en betydelig kapitaldannelse sted hos den grønlandske befolkning, men denne kapitaldannelse er hidtil søgt investeret til dels i boliger, men navnlig i både og fangstredskaber i det hele taget. Ikke mindst når det drejer sig om fiskerfartøjer og redskaber, er det af den allerstørste betydning, at kapitaldannelsen stimuleres, og jeg er alvorlig bange for, at hvis dette initiativ fra befolkningens side ikke meget hurtigt følges op gennem anlæg af industrivirksomheder til forædling af den fangst, der bringes i land, vil der ske en ubodelig skade. I øjeblikket har man jo flere steder måttet rationere indhandlingen af fangsten. Man kan ikke aftage den, simpelt hen fordi produktionsanlægget er for småt, for utidssvarende. Hvis grønlænderne skal bevare troen på den gode vilje til, at man vil gøre en indsats for at råde bod herpå, haster det, og så er der ikke tid til at afvente eksperimenter med privat investering.

Det er i øvrigt min opfattelse, at dette lovforslag må betragtes som en helhed. Ikke mindst af hensyn til de betydelige afstande er det af den allerstørste betydning at finde frem til en kontinuitet i hele arbejdsgangen, således at intervallerne for disse anlægsarbejders udførelse koncentrerer så meget som muligt. At bemyndigelsen til at lade udføre Atlantkaj og bådehavn skulle udgå af forslaget med den motivering, at disse anlæg først tænkes påbegyndt i 1961, kan jeg ikke se der er noget sagligt ståsted for. Jeg vil tværtimod tro, at man vil konstatere, at hvis disse arbejder skal kunne påbegyndes i 1961, er man allerede nu kommet i tidsnød. Selv om lovforslaget vedtages i indeværende samling, vil man næppe om to år få ret meget indtryk af de anlægsarbejder, der her er i gang, hvis man til den tid besøger Grønland.

Jeg skal på min gruppes vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse uden ændringer.